

Uskontojen uhrien tuki UUT ry:n strategia vuosille 2023–2026

Johdanto

Uskontojen uhrien tuki UUT ry on ainoa Suomessa toimiva järjestö, joka keskittyy edistämään perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista uskonyhteisöjen keskuudessa ja tukee näissä yhteisöissä vaikeuksiin joutuneita ja hengellisen väkivallan uhreja.

UUT:ta tarvitaan, koska Suomessa toimii useita uskonyhteisöjä, jotka rajoittavat jäsentensä perus- ja ihmisoikeuksia, ja joiden keskuudessa esiintyy hengellistä väkivaltaa. Katso hengellisen väkivallan määrittely myöhemmin tässä dokumentissa.

Visiomme

Yhteiskunta, jossa yksilöllä on vapaus uskoa tai olla uskomatta ilman pelkoa, ja jossa hengelliseen väkivaltaan puututaan niin uskonyhteisöjen kuin yhteiskunnan taholta.

Uskontojen uhrien tuki UUT ry:n tehtävä

UUT:n tehtävänä on tarjota tukea ja tietoa uskonyhteisöissä vaikeuksiin joutuneille ja heidän läheisilleen, vähentää hengellisen väkivallan ilmenemistä yhteiskunnassamme sekä toimia tunnettuna ja luotettuna asiantuntijana uskontojen varjopuoliin liittyvissä kysymyksissä.

Arvomme

Työmme pohjaa ihmisarvon kunnioitukseen, yhdenvertaisuuteen, syrjimättömyyteen ja uskonnonvapauteen. Arvomme perustuvat YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen.

Hengellisen väkivallan määrittely

Uskonyhteisöissä on hyviä puolia, mutta niiden keskuudessa esiintyy myös ongelmia. Nämä ongelmat voivat toisinaan johtaa vakaviin seurauksiin, ja ne voivat uhata ihmisten henkeä ja terveyttä. Ihmisryhmillä on taipumuksia luoda ryhmäpainetta jäseniään kohtaan. Tällainen käyttäytymisen tai ajattelemisen kontrolloiminen voi muodostua äärimmäiseksi yhteisöissä, joissa toimintaa voidaan perustella Jumalan vaatimuksilla. Yksilöt voivat olla monilla tavoilla riippuvaisia uskonyhteisöistään: yhteisö voi tarjota maailmankuvan ja identiteetin sekä sosiaaliset suhteet. Suku, perhe ja ystävät voivat olla yhteisön jäseniä. Työpaikka ja asunto voivat liittyä yhteisön jäsenyyteen.

Tiivis uskonyhteisö voi olla paikka, josta on hyvin vaikea lähteä, vaikka sen toiminta tai uskomukset eivät tuntuisi omilta: yhteisö voi olla yksilölle koko elämä. Kasvuympäristöään, sukuaan ja kulttuuriaan ei voi helposti - jos lainkaan - vaihtaa toiseksi. Tällaisessa tilanteessa ihmiset voivat olla valmiita tekemään mitä vain, vaikka itseään tai toisia vahingoittavia asioita, mikäli yhteisö (sen jäsenet, johtajat, perinteet ja/tai pyhät kirjoitukset) vaatii sitä.

”

Hengellinen väkivalta on henkistä tai fyysistä väkivaltaa, joka kohdistuu uskonnollisen yhteisön omia jäseniä vastaan. Se perustellaan hengellisistä lähtökohdista tai hengellisen yhteisön jäsenyydellä. Se on kokemuksellista väkivaltaa, joka vahingoittaa ihmisen oikeuksia ja vähentää hänen mahdollisuuttaan määrittää omaa toimijuuttaan, hengellisyyttään ja tulevaisuuttaan.

Hengellinen väkivalta ei pääty väkivallan välittömään tilanteeseen, vaan sen vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia sekä laajentua koskemaan myös muita ihmisiä. Hengellistä väkivaltaa on vaikea vastustaa väkivallan luonteen takia: se kytkeytyy uskonnollisen yhteisön vallan ja hallinnan mekanismeihin, joiden legitimitietin ajatellaan olevan jumalallista alkuperää.

Joitakin esimerkkejä hengellisestä väkivallasta:

- Nykyisiin ja entisiin jäseniin kohdistuvat rangaistukset kuten julkinen häpäiseminen, tuomitseminen ja syyllistäminen sekä sosiaalinen eristäminen yhteisöstä ja läheisistä
- Seksuaalisen ja perheväkivallan uhrien vaijentaminen yhteisön edun nimissä
- Naisten heikko asema
- Seksuaalisen itsemääräämisoikeuden rajoittaminen
- Ehkäisykielto
- Poliittiseen toimintaan osallistumisen kieltäminen
- Pelottelu esimerkiksi maailmanlopulla ja syntisiä kohtaavilla rangaistuksilla kuten helvetillä. Pelottelu voi kohdistua myös lapsiin ja se voi olla hyvin traumatisoivaa
- Naisten ja tyttöjen (sekä jossain määrin myös miesten) sukuelinten silpominen
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuva syrjintä.
- Avioliittoon painostaminen ja pakottaminen
- Taloudellinen riisto, jossa välineenä käytetään uskontoa. Esimerkiksi ihmisille voidaan luvata pelastusta tai paranemista sairauksista, jos he lahjoittavat työpanostaan tai rahaa yhteisölle
- Tietyntyyppisen terveydenhuollon - esimerkiksi verensiirtojen - kieltäminen

Strategia

Näin toteutamme tehtäväämme ja visiotamme:

1. Vertaistukitoiminta

Järjestämme monipuolista vertaistukitoimintaa kasvokkain, etäyhteyksin ja sosiaalisessa mediassa.

2. Tiedotustoiminta

Olemme tunnettu ja luotettu asiantuntija hengelliseen väkivaltaan ja uskonyhteisöjen ongelmallisiin puoliin liittyvissä kysymyksissä. Tiedotamme yhteistyössä median, tieteen ja taiteen edustajien, viranomaisten, päättäjien ja järjestötoimijoiden kanssa.

3. Vaikutustoiminta

Käymme vuoropuhelua uskonyhteisöjen edustajien kanssa hengellisen väkivallan vähentämiseksi ja uhrien auttamiseksi.

Tuomme ongelmia viranomaisten ja päättäjien tietoon, jotta yhteiskunta puuttuisi hengelliseen väkivaltaan.

4. Vapaaehtoistoiminta

Vertaistuki-, tiedotus- ja vaikutustoimintamme mahdollistaa suurelta osin vapaaehtoistyö. Tarjoamme vapaaehtoisille ja muille toimintaamme osallistuville vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnassa.

Toimintaympäristö

Yhteiskunta ja sen arvot ovat nopeassa muutoksessa. Yhteiskunnassa uskonyhteisöt ovat aiemmin määritelleet sen, mikä on moraalisesti oikein. Tilanne on muuttunut siten, että jotkin uskonyhteisöt toimivat tavoilla, jotka ovat ristiriidassa yhteiskunnan hyväksymien arvojen tai oikeuksien kanssa. Esimerkkinä tästä on naisten tai seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen syrjintä. Tässä tilanteessa UUT:lla on mahdollisuus vaatia uskonyhteisöjä toimimaan tavoilla, jotka ovat yhteiskunnan oikeaksi katsomien arvojen ja oikeuksien mukaisia.

Hengellisen väkivallan ilmiöt ovat tulleet näkyväksi osaksi yhteiskunnassa käytävää keskustelua tällä vuosituhannella. Vaikka aiheesta keskustellaan, yhteiskunta on puuttunut hengelliseen väkivaltaan vain vähän. On kuitenkin olemassa mahdollisuus, että väkivaltaan puututaan tulevaisuudessa. Keskustelu mahdollisuuksista puuttua hengellisen väkivallan ilmiöihin on ajankohtainen.

Evankelis-luterilainen kirkko on pitkään ollut Suomen suurin kirkkokunta. Yhteiskunnan moniarvoistumisen seurauksena kirkon asema ja rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on voimakkaassa murroksessa, ja kirkon jäsenmäärä on viime vuosikymmeninä ollut voimakkaassa laskussa. Samaan aikaan suuri määrä uusia uskontoja ja uskomuksia on tullut tarjolle. Tämä luo tarvetta luoda tietoa suuresta joukosta uskonyhteisöjä sekä muita uskontoja muistuttavia yhteisöjä tai uskomusjärjestelmiä. UUT toimii tällaisen tiedon välittäjänä ja hengellisen väkivallan ilmiöiden esille nostajana.

Työmme tavoitteita ja painopisteitä vuosille 2023–2026

1. Vertaistukitoiminta

Vertaistukitoimintamme on monikanavaista ja laajaa. Arvioimme vertaistukitoimintamme laatua ja pyrimme tekemään siitä jatkuvasti parempaa. Kehitämme arvioinnin menetelmiä ja otamme käyttöön uusia arvioinnin mittareita ja työkaluja.

2. Tiedotustoiminta

Kiinnitämme huomiota erilaisten väkivallan muotojen esiintymiseen uskonyhteisöissä sekä siihen, miten tätä väkivaltaa voitaisiin ehkäistä ja uhreja auttaa.

Tiedotustoimintamme painopistealueita ovat lasten ja naisten oikeudet sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tilanne.

3. Vaikutustoiminta

Toimimme avoimesti ja keskustellen vuoropuhelussamme uskonyhteisöjen edustajien kanssa. Olemme yhteydessä viranomaisiin ja päättäjiin, jotta yhteiskunta puuttuisi hengelliseen väkivaltaan.

4. Vapaaehtoistoiminta

Tarjoamme mielekkäitä tehtäviä, joissa vapaaehtoiset pääsevät vaikuttamaan yhteiskuntaan, muihin ihmisiin ja omaan tilanteeseensa. Tuemme vapaaehtoisia tarjoamalla koulutusta, työnohjausta ja mahdollisuuksia virkistäytymiseen.

5. UUT työnantajana

Työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtiminen on UUT:lle tärkeää. Tunnustamme hengellisen väkivallan kysymysten parissa työskentelyn kuormittavuuden ja tuemme monipuolisesti työntekijöitämme työssä jaksamisessa. Huomioimme työntekijöiden erilaiset elämäntilanteet ja tuemme työn ja perheen yhteensovittamista. UUT on haluttu ja tavoiteltu työnantaja.

Liity jäseneksi:

<https://www.uskontojenuhrientuki.fi/tapoja-auttaa/liity-jaseneksi/>

Lahjoittamalla voit edistää päämääriemme saavuttamista:

<https://www.uskontojenuhrientuki.fi/lahjoita/>

Sähköposti: tiedotus@uut.fi

Verkkosivut: www.uut.fi

YouTube: Uskontojen uhrien tuki UUT ry

Twitter: [@UUTry](https://twitter.com/UUTry)

Facebook: [@UUTry](https://www.facebook.com/UUTry)

Instagram: [@uskontojen_uhrien_tuki](https://www.instagram.com/uskontojen_uhrien_tuki)